

VYHODNOTENIE DOTAZNÍKA

“Počúvaj hlas ulice”

Dotazník mapujúci potreby ľudí pracujúcich v sexbiznise a ich skúsenosť s násilím

(december 2019)

Dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 26 klientok OZ Odysseus – žien pracujúcich v sexbiznise. Medzi odpovedajúcimi nebol žiaden muž pracujúci v sexbiznise. Zber dát prebiehal v termíne od 19.6.2019 do 4.9.2019 v lokalitách, v ktorých OZ Odysseus vykonáva terénnu sociálnu prácu a v kontaktnom centre K2-Kontakt s komunitou.

Priemerný vek respondentiek je 38 rokov a priemerná doba ich zapojenia do práce v sexbiznise je 14 rokov. V 24 prípadoch ide o užívateľky drog¹, najčastejšou užívanou drogou je kombinácia heroínu a pervitínu (11 respondentiek).

I. ČASŤ - SKÚSENOŠŤ S NÁSILÍM

HLAVNÉ ZISTENIA: Za posledný rok malo skúsenosť s násilím 12 z 26 respondentiek. Časté boli dodatočné odpovede, že skúsenosť s násilím respondentka mala v minulosti (skôr než za posledný rok).

S fyzickým násilím malo za posledný rok skúsenosť 10 respondentiek. 3 z nich mali túto skúsenosť opakovane (denne, stále), 7 z nich malo skúsenosť s fyzickým násilím 1-3x za posledný rok.

V štyroch prípadoch išlo o násilie zo strany zákazníka, v šiestich prípadoch zo strany rodinného príslušníka/čky alebo niekoho známeho – z toho štyri respondentky uviedli, že išlo o ich (ex)priateľa, druha.

S psychickým násilím malo za posledný rok skúsenosť 10 respondentiek. 8 z nich malo túto skúsenosť opakovane (denne, stále), 2 z nich malo skúsenosť s psychickým násilím 1x za posledný rok.

V šiestich prípadoch išlo o násilie zo strany rodinného príslušníka/čky alebo niekoho známeho – z toho päť respondentiek uviedlo, že išlo o ich (ex)priateľa, druha. V dvoch prípadoch išlo o násilie zo strany zákazníka a dvakrát išlo o niekoho iného – konkrétne užívateľa z komunity a používateľov Pokecu.

So sexuálnym násilím mali za posledný rok skúsenosť 3 respondentky. Jedna mala túto skúsenosť raz, dve respondentky mali skúsenosť so sexuálnym násilím dvakrát za posledný rok. Dvakrát išlo o sexuálne násilie zo strany zákazníka a raz zo strany rodinného príslušníka/čky alebo niekoho známeho.

Svoju skúsenosť s násilím nahlásili na políciu dve respondentky z 12-tich, ktoré mali skúsenosť s násilím.

INTERPRETÁCIA A NÁVRH RIEŠENIA: Z horeuvedených zistení vyplýva, že prevalencia výskytu násillia medzi ľuďmi pracujúcimi v sexbiznise je stále vysoká. Je možné tvrdiť, že ak by sme sa pýtali na skúsenosť s násilím v dlhšom časovom období než za posledný rok, bola by ešte o mnoho vyššia.

V porovnaní s predchádzajúcim prieskumom OZ Odysseus z roku 2016 sa násilie presúva z ulice a od zákazníkov do partnerských a blízkych vzťahov týchto ľudí². Najväčším problémom je teda partnerské násilie. Stúpa tiež prevalencia psychického násillia. To môže byť spôsobené tiež tým, že sa po rôznych osvetových kampaniach zvýšila schopnosť ľudí rozpoznať psychické násilie ako formu násillia, a taktiež, že násilie zo strany (ex)partnerov, druhov, či iných blízkych ľudí už nie je brané ako samozrejma súčasť života, ale je rozpoznané ako násilie. I napriek tejto vysokej pravdepodobnosti, že človek pracujúci v sexbiznise bude mať skúsenosť s násilím, prevažná väčšina násillných činov ostáva neohlásená.

¹ Cieľovou skupinou činností, ktoré vykonáva OZ Odysseus, sú okrem ľudí pracujúcich v sexbiznise ľudia užívajúci drogy. Z toho dôvodu je medzi klientkami/mi OZ Odysseus pracujúcimi v sexbiznise také veľké percento ľudí užívajúcich drogy.

² V roku 2016 malo 22 z 29 opýtaných žien skúsenosť s násilím zo strany zákazníka, iba 2 mali skúsenosť s násilím zo strany niekoho iného, napr. partnera.

Je potrebné ľudí pracujúcich v sexbiznise neustále upozorňovať na to, že násilie k životu nepatrí a že majú právo na dôstojné zaobchádzanie. Veľmi dôležitá je tiež krízová intervencia a poradenstvo, ktoré pracovníčky v teréne poskytujú. Ako potrebná sa javí osveta ľudí pracujúcich v sexbiznise o ich právach, o možnostiach riešenia násilných činov a možnostiach pomoci pri skúsenosti s násilím. Taktiež je potrebná edukácia blízkeho okolia ľudí pracujúcich v sexbiznise o tom, že násilie, či už fyzické alebo psychické, je neprípustné.

II. ČASŤ – SKÚSENOŠŤ S INTERNETOM

HLAVNÉ ZISTENIA: Prístup na internet má 18 respondentiek z 26. Cez internet v sexbiznise pracujú 3 z 26 respondentiek. Jedna respondentka uviedla, že pracovala v sexbiznise cez internet v minulosti.

Vytvorenie web stránky o sexbiznise by privítalo 22 respondentiek z 26. Na otázku, čo by podľa nich táto stránka mala obsahovať, sme dostali nasledovné odpovede, napr.: rady o bezpečnosti, informácie o falošných zákazníkoch, zdieľanie skúseností a názorov, novinky vo svete sexbiznisu zo sveta, informácie o ochoreniach, právne informácie, kontakty na pomáhajúce organizácie, právna pomoc, informácie o hoteloch, sprchách, stabilné inzeráty, online poradenstvo a ďalšie.

INTERPRETÁCIA A NÁVRH RIEŠENIA: OZ Odyseus je v kontakte najmä s ľuďmi, ktorí pracujú v pouličnom sexbiznise. Sexbiznis na internete, ľudia pracujúci v ňom a ich potreby sú zatiaľ neznámymi, z dôvodu ťažšieho prístupu k tejto skupine ľudí. Výsledky dotazníku ukazujú, že ľudia pracujúci v sexbiznise by o informácie cielené pre nich na internete mali záujem. Na vytvorenie podobnej webstránky OZ Odyseus zatiaľ nemá potrebné zdroje a kapacitu.

III. ČASŤ – POTREBY ĽUDÍ PRACUJÚCICH V SEXBIZNISE

HLAVNÉ ZISTENIA: V dotazníku sme sa ďalej pýtali, akú skúsenosť majú ľudia pracujúci v sexbiznise pri práci v sexbiznise s nasledovnými inštitúciami – polícia, poskytovatelia zdravotnej starostlivosti (lekári, lekárnice), úrady. Skúsenosti respondentiek s uvedenými inštitúciami sú rôznorodé. Pretrvávajú niektoré alarmujúce zistenia (znásilnenie políciou, výsmech, rasizmus, diskriminácia a arogancia u poskytovateľov zdravotnej starostlivosti či na úradoch). Zhruba polovica všetkých odpovedí deklarovala dobrú skúsenosť s uvedenými inštitúciami.

Pri otázkach smerujúcich k potrebám ľudí pracujúcich v sexbiznise (“Čo ti chýba pri práci v sexbiznise?” “Aké služby OZ Odyseus najviac oceňuješ?” “Čo by si privítal/a od OZ Odyseus – službu, materiál, spoluprácu, informácie...?”) deklarovali respondentky, že im chýbajú veci ako sprchy, záchody, voda, resp. pitná voda, hygiena a pod., ďalej (bezpečné) miesto na prácu, priestory; súkromie a psychická podpora. Zo služieb OZ Odyseus oceňujú najviac službu výmeny ihiel, poskytovania materiálu, kondómov, ihiel alebo testovanie na pohlavne a krvou prenosné infekcie a služby sociálnej asistencie. Často sa objavovali odpovede poukazujúce na prístup pracovníčok OZ Odyseus – respondentky oceňujú ľudský, neodsudzujúci prístup bez predsudkov a porozumenie, ochotu a diskretnosť. Respondentky by privítali viac vydávaného materiálu a kondómov, obväzov, lieky alebo ošetrovanie. Prijali by tiež viac spoločných aktivít či stretnutí, posedení, nakoľko služby v teréne sú príliš rýchle. Medzi špecifickejšie potreby patrili služba poskytnutia bývania, ubytovania aj pre “drogovo závislé” matky, finančná pomoc či potraviny pre deti a pôžička na zuby. Niektoré respondentky uviedli tiež pravidelné testovania či povinné prehliadky u doktorov.

Na uvedené otázky o potrebách často respondentky nevedeli odpovedať, najskôr deklarovali, že im nič nechýba, resp. že už by nepotrebovali žiadnu službu. Niektoré klientky deklarovali spokojnosť s prácou na ulici, ktorá je slobodná.

INTERPRETÁCIA A NÁVRH RIEŠENIA: Ľudia pracujúci v sexbiznise nie sú zvyknutí, že sa niekto zaujíma o ich potreby. Práca v sexbiznise nie je na Slovensku právne upravená a nachádza sa na okraji záujmu, rovnako ako ľudia pracujúci v sexbiznise, ktorí musia čeliť vysokej miere marginalizácie a stigmatizácie. Ľudia pracujúci v sexbiznise často ani netušia, akým spôsobom by ich pracovné podmienky či prostredie mohli byť bezpečnejšie a vyhovujúce ich základným potrebám a o aké výhody prichádzajú tým, že sa pohybujú v tejto šedej zóne ekonomiky. OZ Odyseus bude smerovať nastavenie svojich služieb smerom, ktorým to naznačujú zistenia z tohto dotazníku a bude pokračovať v osvetových aktivitách o právach ľudí pracujúcich v sexbiznise, aj vďaka novej brožúrke o ľudských právach.